

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

VIVA
01-03-2016

VECHTEN VOOR JE RECHTEN?

Hè get, feminisme, is dat nou echt nog nodig? Goeie vraag! Daarom: een opfriscursus vechten voor je rechten. En: een tijdlijn. Want waar komen we vandaan en belangrijker, hoe staan we er nu voor?

AMANDA VAN SCHAIK EN ELFI VOORHUIS (TIJDLIJN)

1870

Aletta Jacobs wordt als eerste vrouw toegelaten tot een hbs. Het jaar daarop wordt ze de eerste vrouw die aan een universiteit mag studeren.

1880

De eerste feministische golf begint: steeds meer vrouwen verenigen zich in een beweging die strijdt voor o.a. vrouwenkiesrecht en toelating tot het hoger onderwijs. Het duurt nog tot 1919 totdat vrouwen actief stemrecht verwerven.

1956

Gehuwde vrouwen worden handelingsbekwaam gesteld: ze kunnen zelfstandig – en dus zonder toestemming van hun man – rechtshandelingen verrichten. In hetzelfde jaar wordt Marga Klompé aangesteld als de eerste vrouwelijke minister van Nederland.

1967

Zeg je feminisme in Nederland, dan zeg je Joke Smit (1933-1981). Haar pamflet 'Het onbehagen bij de vrouw', over hoe vrouwen méér willen zijn dan echtgenote en moeder, betekende het startschot voor de tweede feministische golf in ons land.

1970

De feministische actiegroep Dolle Mina strijdt voor legalisering van abortus. In 1970 valt de groep een gynaecologencongres binnen, om met ontblote buik en de leus 'Baas in eigen buik' een inmiddels

beroemd statement te maken.

Wie Marjan Sax (68)

Wat Politicoloog, filantropisch adviseur en mede-oprichter van Mama Cash, dat wereldwijd initiatieven van vrouwen financieel ondersteunt.

Bewondert “Angela Davis, een Afro-Amerikaanse activist en hoogleraar die in de jaren zeventig verbonden was aan de mensenrechtenbeweging en de Black Panthers.

ALS EEN DOLLE

“Eind jaren zestig studeerde ik politicologie en kwam ik erachter dat vrouwen niets in de melk te brokkelen hadden. De universiteit was een mannenbolwerk. Vrouwen die studeerden, dat werd gezien als een hobby. Haar taak was immers toch een gezin stichten. We werden niet serieus genomen. Daarom sloot ik me aan bij Dolle Mina.”

MANNEN ÉN VROUWEN

“Feminisme gaat over het veranderen van de maatschappij op alle niveaus – je privéleven, werk, de politiek – om ervoor te zorgen dat de ideeën van mannen én vrouwen tot hun recht komen en we als gelijken samenwerken.”

KIJK EENS WAT VROLIJKER

“Hoewel we meer vrijheden en rechten hebben dan veertig jaar geleden, worden vrouwen nog steeds als minder belangrijk gezien. Dat zit diep ingesleten. Een voorbeeld: als een man zelfverzekerd zijn verhaal doet zonder een glimlach, is hij competent. Doet een vrouw dat, komt ze over als een bitch. Over de hele wereld zetten feministen zich nog steeds in voor emancipatie. Maar goed ook, want diversiteit ontstaat niet vanzelf. Mensen geven niet graag vrijwillig een bevoorrechte positie op.”

‘EEN MAN SNAPT HET’

Vrouwelijke rechters zijn in de meerderheid. Dat is problematisch, vindt strafrechtadvocaat Theo Hiddema. “Vrouwelijke rechters zijn gelijkmatig en serieus,” zegt hij. “Af en toe wat mannelijke agressie van door de wol geverfde rechters werkt sfeerverhogend.” Hiddema kan minder goed met de vrouwelijke rechters praten. “Wij hebben onze eigen gedachten en hormonen. Het lucht op daar van man tot man over te spreken. Een man snapt het.”

BRON: TROUW, 2014

1974

In VIVA een interview met Françoise Giroud: journalist, oud-ELLE-hoofdredacteur, moeder en de eerste Franse staatssecretaris van Emancipatie. “Vrouwen moeten leren in zichzelf te geloven.”

1975

De VN roepen 1975 uit tot Jaar van de Vrouw. In VIVA lees je dat jaar de artikelen ‘Liefde is: samen plezier’, over seksuele bevrijding, en ‘Wat bezielt de carrièrevrouw?’, over vrouwen die getrouwd zijn met hun werk in plaats van met een man.

1980

In VIVA een artikel over papadagen: ‘Willen vaders wel moederen?’ En ja, zelfkritisch zijn we ook: ‘Vrouwen gaan net zo vaak vreemd als mannen’.

1981

Een wetsontwerp dat abortus toestaat, wordt aangenomen. Maar wie een abortus wil laten doen, moet verplicht vijf dagen wachten (‘bedenktijd’). Slechte zaak, vindt VIVA, omdat er veel buitenlandse vrouwen naar Nederland reizen om de ingreep te laten doen. We roepen lezers op om deze vrouwen onderdak te bieden tijdens de wachttijd en te ondersteunen.

1984

De Wet afbreking zwangerschap, oftewel de abortuswet, treedt in werking.

Wie Dilan Yesilgoz (38)

Wat Strategisch adviseur en VVD-raadslid in Amsterdam.

Bewondert “Mijn moeder Fatma Ozgumus, directeur van Vluchtelingen Organisaties Nederland. Zij strijdt voor gelijke rechten van vrouwen, andersgelovigen, andersdenkenden en ga maar door.”

OMA'S STRIJD

“De laatste tijd heb ik het idee dat feminisme meer afhangt van politieke stromingen dan dat voor een gezamenlijk doel wordt gegaan. Zo zijn er feministen die gelijke rechten onderhandelbaar maken: ‘Ik ben feminist, maar sommige culturen moeten daar nog aan wennen, dus die gelijke rechten zetten we op

een laag pitje.’ De rechten waar onze oma’s voor hebben gevochten, worden gerelativeerd. En dat moet je nooit doen.”

GEZELLIG PARTTIME

“Enorm veel vrouwen zijn financieel afhankelijk van hun (ex-)man of de overheid. Ik vind dat we ons mogen uitspreken tegen deze vrouwen. Emancipatie is niet kunnen doen waar je zin in hebt. Je moet niet denken: ik volg een universitaire opleiding – waar de staat en dus de belastingbetaler aan meebetaalt – en daarna ga ik gezellig drie dagen werken. Zonde van zo veel talent en capaciteit.”

KLEURLOOS

Wanneer aan Jeroen Pauw wordt gevraagd of er meer vrouwen worden uitgenodigd in zijn talkshow: “Als ze langzamerhand iets in onze samenleving gaan betekenen wel. Maar feitelijk is dat niet zo.” [...] “Op het terrein waarop je het vaakst mensen uitnodigt, personen die kleur aan onze samenleving geven vanwege hun functies, zijn vrouwen ontzettend ondervertegenwoordigd. Ik kan niet zeggen: ‘De burgemeester van Den Haag is een man, dan nemen we maar die van Schin op Geul.’”

BRON: AD, 2014

1986

In VIVA een verhaal over twee vrouwen die mannen werden: “Van mijn moeder moest ik me als een meisje gedragen.”

1988

“Mevrouw Smit heeft nu wel zo’n mooie jurk aan, maar met wat ze zegt, ben ik het niet eens.” Die reactie krijgt Neelie Smit-Kroes, dan minister van Verkeer en Waterstaat, nadat ze in de Kamer haar verhaal heeft gehouden. Neelie in VIVA: “Ik sta daar niet als vrouw, maar als mens.” In het artikel roepen we vrouwen op om carrière te maken als politica. En dat gebeurt: steeds meer vrouwen dringen door.

Wie Jens van Tricht (47)

Wat Oprichter van Emancipator (emancipator.nl), een Nederlandse organisatie voor mannen en emancipatie.

Bewondert “Emma Goldman (1869-1940), een Amerikaansjoodse anarchist en feminist.”

ZEKER EEN HOMO

“Als ik een lezing geef, is er altijd iemand die vraagt: ‘Ben je homo?’ Anders is het onbegrijpelijk dat ik me bezighoud met mannenemancipatie. Er is een verwrongen idee van mannelijkheid: we moeten risico’s nemen en competitief zijn. De eerste les die jongens leren, is dat je niet kwetsbaar mag zijn, niet vrouwelijk.”

JA, OOK MANNEN

“Ik ben een feminist. Feministen heb je in alle soorten en maten en onderling zijn ze het ook niet eens over wat het nu precies inhoudt. Voor mij gaat het om het emanciperen en bevrijden van vrouwen en vrouwelijkheid – ook in mannen. Feminisme gaat over het afgooien van stereotiepe denkbeelden.”

TWÉÉ DAGEN MAAR?

“Mannen zijn net zo goed in staat tot dingen die we vrouwelijk noemen, waaronder empathie en zorgen. Maar werk en zorg combineren, wordt ons niet makkelijk gemaakt. Mannen hebben recht op twee dagen vaderschapsverlof. Twee! Het is een duidelijke boodschap: jouw zorg is niet nodig. Een man die fulltime voor de kinderen zorgt? Dan ben je ‘geen echte man’. Daarom pleit ik voor een verruiming van het begrip ‘mannelijkheid’.”

1991

Verkrachting binnen het huwelijk wordt strafbaar gesteld. Deze jaren zijn ook de aanloop voor de (officieuze) derde feministische golf, gericht op zelfontplooiing en keuzemogelijkheden van vrouwen. Het verbeteren van de positie van allochtone vrouwen is een belangrijk speerpunt.

1994

Commissie gelijke behandeling gaat in: wie zich benadeeld voelt vanwege zijn/haar geslacht, ras, nationaliteit, godsdienst of ander onderscheid, kan een verzoek tot onderzoek indienen. In VIVA daarom een artikel over ‘De waarheid rond het vrouwensalaris’, over ongelijke beloning bij hetzelfde werk. Het gemiddelde uurloon van vrouwen is dan 18,48 gulden, van mannen 23,65 gulden. Ook te lezen: ‘En dan ben je de baas’ (“Leiding geven is echt leuk!”) en ‘Vier vrouwen op weg naar de Tweede Kamer’, met o.a. Sharon Dijksma. “Ik zie de

mannen denken: ach, wat leuk, zo'n jong ding. Totdat ze met me debatteren.”

2003

In VIVA een artikel over ‘De voordelen van down-daten’: hij moet langer en slimmer zijn dan jij én een betere baan hebben. Maar waarom eigenlijk?

2005

VIVA schrijft over vrouwen aan de top. Geïnterviewde Deanne den Hartog (hoogleraar bedrijfspsychologie): “Er komt regelmatig post voor de heer prof. Dr. Den Hartog.”

Wie Hasna El Maroudi (30)

Wat Journalist, columnist bij feministisch blad Opzij en redacteur bij talkshow ‘Pauw’.

Bewondert “Ik hou me daar niet mee bezig.”

BOZE FEMINIST

“Ik had een tijdje terug een radio-interview en de redactie verwachtte een boze feminist. Ik voelde de noodzaak om ze gerust te stellen: maak je geen zorgen, ik ben een leuke feminist! Maar later dacht ik: waarom mag ik niet boos zijn? Geweld tegen vrouwen bijvoorbeeld, daar mag ik me toch kwaad over maken?”

POTTENKAPSELS

“Onlangs is Opzij vernieuwd. Ik merkte dat veel van mijn generatiegenoten een verkeerd beeld hadden: ‘Opzij? Dat is toch voor mannenhaters met pottenkapsels?’ Het is lastig om dat stigma te doorbreken. Ik heb samen met andere feministen nog besproken of het niet beter was om een andere naam te bedenken. De conclusie was: nee. Want dan doe je afbreuk aan alles wat is bereikt. Wat ik jammer vind, is dat vrouwen zo venijnig tegen elkaar kunnen doen. Iedereen weet het beter dan de rest. Je moet toch de vrijheid hebben om zelf keuzes te kunnen maken? Daar hebben feministen al die jaren voor gestreden.”

2007

Het ene feminisme is het andere niet meer, blijkt: vrouwen zouden zich anno nu belachelijk sexy gedragen onder invloed van pornosterren, hip-hopvideo's en types als Paris Hilton. Onzin, pleit VIVA. “Het is een vooruitgang dat een

decolleté mag en dat vrouwen daar slim gebruik van maken,” benadrukt psycholoog Abdoeline Soleman in dit blad.

2008

VIVA start met de VIVA400, dé jaarlijkse lijst van 400 inspirerende vrouwen die het verschil maken binnen hun vakgebied.

2012

In 2012: onder hashtag #whoneedsfeminism posten vrouwen hun redenen waarom feminisme nog steeds nodig is.

Nancy Klomp (39) is eigenaar van een bedrijf in creatieve metaal-bewerking, gespecialiseerd in watersnijtechniek. Ze won de VIVA400 Award in 2015 in de categorie Krachtpatsers. “Voor mij staat feminisme voor gelijkwaardigheid en balans. Mijn bedrijf bestaat voor een groot deel uit vrouwen en ik merk dat mannen en vrouwen soms van elkaar verschillen – en dat is niet erg. Vrouwen zijn vaker nauwkeurig, kunnen goed luisteren, houden hun werkplek netjes. Mannen zijn directer, meer van ‘de schouders eronder en doorgaan’. Het een is niet beter dan het ander.”

2013

In 1978 schrijft VIVA al over het beeld van vrouwen in reclames: ‘Waarom hebben ze altijd een stofzuiger vast of een schort voor?’ 35 jaar later is dat nog steeds actueel: journalist Asha ten Broeke spreekt zich uit tegen seksisme in speelgoedmarketing. Zoals in de folder van Bart Smit, waarin meisjes worden aangemoedigd een plastic strijkijzer of stofzuiger aan Sinterklaas te vragen, want ‘zo goed zijn als mama, dat wil jij ook!’ Jongens staan op de pagina ‘voor jonge wetenschappers’.

Wie Jannet Vaessen (46)

Wat Jannet stond aan de wieg van WOMEN Inc (womeninc.nl), een netwerk voor vrouwen die zichzelf en elkaar willen versterken.

Bewondert “Karen Armstrong. Zij schrijft en spreekt over o.a. ‘The Golden Rule’: alleen door inleven in de ander kan gelijkwaardigheid worden bereikt.”

ENG WOORD

“Ik heb mezelf lang geen feminist genoemd. Het beeld dat ik van ze had – anti-man en boos op de wereld – schrok me af. Maar toen ik me erin ging verdiepen, merkte ik hoe kortzichtig dat was. Want in de basis ben ik het met ze eens en strijd ik voor hetzelfde: gelijke rechten en kansen voor mannen en vrouwen. En die strijd is nog niet gewonnen.”

VROUWENLEVENS

“Dat de samenleving is gericht op mannen, zie je vooral goed in de gezondheidszorg. Veel ziektes en symptomen zijn gebaseerd op het mannenlijf. Zo verschillen de symptomen van een hartinfarct bij vrouwen en mannen, waardoor die vaak niet als zodanig wordt herkend. Dat bedreigt vrouwenlevens. Daarom organiseren we een bijeenkomst op 7 maart over gendersensitieve gezondheidszorg, waarop we alle professionals uit de zorgwereld oproepen om in actie te komen.”

TERUG IN DE TIJD

Henriette Reker, burgemeester van Keulen, verklaart in januari van dit jaar (n.a.v. de massale aanrandingen tijdens oud en nieuw) dat er een gedragscode voor vrouwen en jongemannen ‘uit andere culturen’ moet komen. Zoals: vrouwen moeten ‘een armlengte afstand’ tegenover onbekende mannen in acht nemen.

2015

Met de #zeghet-campagne wordt op social media actie gevoerd tegen het taboe rondom sexueel misbruik. Slachtoffers van aanranding of verkrachting – vrouwen én mannen – delen hun ervaringen via tweets om het stilzwijgen te doorbreken.

2013

De borsten van Yelena Myshko (28) staan in alle kranten, nadat ze in juli in Amsterdam met drie andere FEMEN-activisten haar shirt uittrekt om aandacht te vragen voor vrouwenrechten. De actie wordt herhaald in september (foto). Yelena in een interview met VIVA: “Nu luistert iedereen ineens.”

2014

De Britse actrice en Goodwill Ambassador voor de VN Emma Watson, dan 24,

geeft een speech over ongelijkheid en feminisme. Niet alleen voor vrouwen, maar vooral ook voor mannen: “Men, I would like to take this opportunity to extend your formal invitation. Gender equality is your issue, too.” Inmiddels heeft Emma ook een feministische boekenclub opgericht: Our Shared Shelf, met meer dan 100.000 leden.

2016

Naar aanleiding van de aanrandingen in Keulen met oud en nieuw protesteert de Zwitserse kunstenares Milo Moiré op 8 januari naakt op de Domplatte. Op haar bord: ‘Respecteer ons, zelfs wanneer we naakt zijn’.

Wie Lauren Smits (25)

Wat Oprichter van Doetank PEER, met als doel: het aanpakken van sociale ongelijkheid.

Bewondert “Anja Meulenbelt, dankzij haar boeken over sex en schaamte. En ik sta achter deze quote van haar: ‘Feminisme is eerlijk delen en niet slaan.’”

ONDERBUIKGEVOEL

“Tijdens een date vertelde ik een keer dat ik feminist ben. Waarop hij verschrikt keek en zei: ‘Ik krijg daar een naar gevoel van in mijn buik’. Hij was bang dat ik een monoloog ging houden over mannen die vrouwen onderdrukken. Dat geeft wel aan hoe feminisme wordt gezien. Als ik had gezegd dat er gelijkheid moet zijn tussen de seksen – wat feminisme is – was hij het met me eens geweest.”

BEHABRANDJE

“Ik begrijp de negatieve connotaties wel. Ook ik had vooroordelen en zag de tweede golf-vrouwen vooral als fanatieke schreeuwers die hun beha’s verbrandden. Maar toen ik me tijdens mijn scriptie erin ging verdiepen, ontdekte ik dat feminisme zo veel meer is. De acties van Dolle Mina waren ludieke manieren om een boodschap te verkondigen en het heeft gewerkt.”

FACEBOOK-FEMINISME

“In onze cultuur worden mannen in het ene hokje en vrouwen in het andere gestopt – vaak onbewust. Zo is het nog steeds logisch dat de moeder gebeld wordt bij een ziek kind op school, en niet de vader. Als feminist sta ik niet op

de barricades, maar ik hoop mensen via social media aan het denken te zetten. Op Facebook post ik artikelen over ongelijkheid. Van zware thema's als seksueel geweld, tot lichtere, zoals waarom we zo walgen van een behaarde vrouwenoksel. Ik wil mensen aan het denken zetten.”

DOET DIE KONT DAAR?

Jan Dijkgraaf over Eva Jinek: “Ze stond in het magazine van Het Parool. Zeven pagina's. Met het bekende verhaal dat ze als vrouw veel harder moet knokken om serieus genomen te worden. Zeker als hoogblonde mevrouw. Het interview begon met een foto. Twee pagina's. Van slechts een kont in een strak rokje, twee benen (waarvan eentje licht opgetrokken) en twee voeten in high heels. En nu vraag ik me al de hele tijd af hoe een foto van een kont, twee benen en twee voeten past bij een interview met iemand die serieus genomen wil worden. Ik kom er niet uit.” BRON: METRONIEUWS